

PREDAREA DISCIPLINEI „CONTABILITATE MANAGERIALĂ” ÎN FAȚA UNOR NOI PROVOCĂRI

Cconf. univ. dr. Ludmila Grabarovschi, ASEM

The accounting reforms, as well as the major economic and social restructuring require from the students the knowledge of the accounting realities and practices. This in turn needs the modernization of the higher education process in the Republic of Moldova. In the present article, the author reveals the main directions of improvement of the teaching process of the Managerial accounting discipline in terms of implementing new accounting regulations.

În cadrul sistemului informațional economic, contabilitatea managerială ca instrument decizional principal, consemnează în mod integrat, analitic și complet mijloacele și resursele unei gestiuni economice. Transformarea mecanismelor unei astfel de gestiuni, precum și restructurările profunde ale întregii vieții economico-sociale impun noi exigențe în predarea disciplinei „Contabilitate managerială”. Generalizarea problemelor care apar în procesul de predare a disciplinelor de contabilitate în condițiile implementării în Republica Moldova a noilor acte legislative și experiența aplicării diferitor metode de gestiune, permit identificarea direcțiilor principale de perfecționare a predării contabilității manageriale:

- **revizuirea programelor analitice și racordarea acestora la noile reglementări contabile** (astfel se vor corela obiectivele contabilității manageriale cu cele ale contabilității în ansamblu);
- **echilibrarea și coordonarea programelor analitice, alegerea corectă a priorităților în conformitate cu reforma curriculară.**

În ceea ce privește necesitatea revizuirii programelor analitice și racordarea acestora la noile reglementări contabile menționăm că disciplina „Contabilitate managerială” se predă la ciclul I (studii superioare de licență) studenților de la anul 2 specialitatea „Contabilitate” și, prin scopul său, își propune *formarea gândirii economice, raționamentului profesional și deprinderilor practice de aplicare a procedurilor și tehnicilor contabile în soluționarea problemelor specifice gestiunii unei entități.*

Principalul *obiectiv* al disciplinei îl constituie *acumularea cunoștințelor teoretico-metodologice în vederea calculării costurilor, elaborării bugetelor, pregătirii rapoartelor interne și luării deciziilor manageriale.* Accentul se pune pe etapizarea evoluției contabilității manageriale și noțiunile fundamentale ale acesteia; valorificarea teoriei și practicii contabile privind clasificarea costurilor; metodele de contabilizare și de repartizare a costurilor; principiile de organizare, sistemele de contabilitate și metodele clasice și evaluate de calculație; procesul de bugetare; analiza informațiilor necesare pentru adoptarea deciziilor manageriale. Unitățile de conținut și repartizarea orientativă a orelor sunt prezentate în tabelul 1.

Tabelul 1

Administrarea disciplinei „Contabilitate managerială”

Nr. crt.	Unități de conținut	Curs	Sem
1	2	3	4
1	Bazele teoretico - metodologice ale contabilității manageriale	2	2
2	Componenta și clasificarea costurilor	4	4
3	Contabilitatea costurilor de producție	8	8
4	Metode de calculație a costurilor	8	8
5	Bugetarea și controlul executării bugetelor	4	4
6	Analiza informației economice în procesul adoptării deciziilor manageriale	4	4
	TOTAL	30	30

Implementarea noilor reglementări contabile cere de la profesorii care predau aceasta disciplină formarea la studenți a capacității de a explica într-un limbaj adecvat noțiunile și conceptele utilizate și de a folosi în expunere un instrumentar analitic cât mai adecvat și sugestiv. În ceea ce privește corelarea programelor analitice cu conceptele și terminologiile prevăzute în noile reglementări contabile vom menționa că revizuirea programelor presupune nu doar evidențierea deosebirilor semnificative între noțiuni și explicarea concepțiilor noi, accentul fiind pus pe reexaminarea conținutului programelor în ansamblu. Astfel, SNC „Prezentarea situațiilor financiare”, stabilind formularele și regulile de întocmire a situațiilor financiare, oferă elemente noi de predare a temei „*Bugetarea și controlul executării bugetelor*” în ceea ce privește dezvoltarea metodicii și tehnicii întocmirii bugetului financiar. SNC „Stocuri” conține regulile de contabilizare a produselor secundare, utilizează noțiunea „capacitatea normală” care substituie „capacitatea normativă” în repartizarea costurilor indirecte de producție constante (tema „*Contabilitatea costurilor de producție*”). În „Indicațiile metodice privind contabilitatea costurilor de producție și calculația costurilor produselor și serviciilor” se precizează noțiunile și principalele componente ale costului (costuri materiale directe și repartizabile; costuri cu

personalul directe și repartizabile; costuri indirecte de producție), sunt caracterizate procedeele și tehnicile de identificare și de repartizare a costurilor de producție (cu sau fără aplicarea conturilor de gestiune).

Posibilitățile de aplicare a prevederilor reglementărilor contabile noi în predarea disciplinei „Contabilitate managerială” sunt prezentate în tabelul 2.

Tabelul 2

Aplicarea prevederilor reglementărilor contabile noi în predarea disciplinei „Contabilitate managerială”

Documentul normativ	Obiectivele urmărite
SNC „Prezentarea situațiilor financiare”	<ul style="list-style-type: none"> • selectarea principiilor și regulilor generale de întocmire a situațiilor financiare, în funcție de scopurile bugetare și necesitățile informaționale; • aplicarea caracteristicilor calitative ale situațiilor financiare la elaborarea și prezentarea rapoartelor manageriale
SNC „Politici contabile, modificări ale estimărilor contabile, erori și evenimente ulterioare”	<ul style="list-style-type: none"> • înțelegerea și explicarea procesului de elaborare, modificare și monitorizare a politicilor contabile în scopurile contabilității manageriale; • consolidarea interacțiunii procesului de elaborare a politicilor contabile manageriale cu procesul bugetar;
SNC „Stocuri”	<ul style="list-style-type: none"> • repartizarea costurilor indirecte de producție constante între costul produselor/serviciilor și cheltuielile curente în baza capacității normale de producție; • etapele repartizării costurilor indirecte de producție: <ul style="list-style-type: none"> - repartizarea costurilor între costul produselor/serviciilor/produției în curs de execuție și cheltuielile curente; - repartizarea costurilor pe tipuri de produse fabricate/servicii prestate
„Indicații metodice privind contabilitatea costurilor de producție și calculația costurilor produselor și serviciilor”	<ul style="list-style-type: none"> • precizarea noțiunii și principalelor componente ale costului (costuri materiale directe și repartizabile; costuri cu personalul directe și repartizabile; costuri indirecte de producție); • alegerea procedeele și tehnicilor de identificare și de repartizare a costurilor de producție (cu sau fără aplicarea conturilor de gestiune).

Echilibrarea și coordonarea programelor analitice, alegerea corectă a priorităților în conformitate cu reforma curriculară din învățământul universitar presupun adaptarea disciplinelor economice la cerințele și condițiile specifice economiei de piață, precum și la standardele internaționale de exigență. Reușita în această direcție va fi determinată atât de echilibrarea și coordonarea programelor analitice, cât și de alegerea corectă a priorităților în conformitate cu obiectivele și curriculumul fiecărei discipline din domeniul contabilității manageriale. Pornind de la faptul că contabilitatea managerială este considerată un instrument al controlului de gestiune care folosește sistemul de bugetare, sistemul informațional și procedura de măsurare a performanțelor, ținem se menționăm și necesitatea perfecționării predării disciplinei „Control de gestiune”.

În scopul coordonării programelor analitice și asigurării conexiunii interdisciplinare, propunem modernizarea programei analitice a disciplinei nominalizate prin completarea acesteia cu aspecte ce țin de măsurarea performanței entității. Programa disciplinei „Control de gestiune” care va fi redenumită în „*Control de gestiune și management al performanței*” este întocmită în conformitate cu cerințele minim obligatorii în ceea ce privește conținutul cursului și nivelul de pregătire a specialiștilor în baza programelor de studii internaționale. Unitățile de conținut și repartizarea orientativă a orelor sunt prezentate în tabelul 3.

Administrarea disciplinei „Control de gestiune și management al performanței”

Nr. crt.	Unități de conținut	Curs	Sem
1	Fundamente teoretice ale controlului de gestiune și managementului performanței	2	2
2	Costul – instrument de management al performanței	6	6
3	Controlul performanței entității prin sistemul de bugete	6	6
4	Măsurarea și controlul performanței entității prin abaterile de la costul standard	6	6
5	Analiza informației pentru adoptarea deciziilor manageriale	6	6
6	Instrumente de monitorizare și raportare a performanței entității	4	4
	TOTAL	30	30

După cum se poate observa, disciplina „Control de gestiune și management al performanței” integrează cunoștințele din alte discipline și poate fi privită ca un domeniu relativ nou de studiu și cercetare, încadrabil atât în sfera contabilității, cât și în cea a managementului.

În contextul celor expuse mai sus vom remarca că perfecționarea predării disciplinelor din domeniul contabilității manageriale trebuie să se realizeze în mod activ, prin dezvoltarea formelor netradiționale de învățare și activizarea lucrului individual al studenților.

Bibliografie:

1. Acte normative în domeniul contabilității. – Chișinău: S.n. 2013, (Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 233-237 din 22 octombrie 2013).
2. Dumbravă P., Berinde S., Răchișan P.R., Bătrâncea L.M., Pop I., Contabilitate managerială (de gestiune), Ed. Alma Mater, Cluj-Napoca, 2010.
3. Neculai Tabără, Sorin Briciu Actualități și perspective în contabilitate și control de gestiune, Editura TipoMoldova, Iasi, 2012.
4. Sorin Briciu și c.a. Contabilitatea și controlul de gestiune: instrumente pentru evaluarea performanței entității, Editura Aeternitas, Alba Iulia 2010.